

[Strona główna](#)>[Postępowanie sądowe](#)>[Sprawy cywilne](#)>[Uznawanie i wykonywanie orzeczeń sądowych](#)>[Jak doprowadzić do wykonania orzeczenia](#)

Jeśli chodzi o wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych, bieżące procedury i postępowania wszczęte przed końcem okresu przejściowego będą nadal prowadzone na mocy prawa UE. W portalu e-Sprawiedliwość do końca 2024 r. będą nadal aktualizowane informacje dotyczące Wielkiej Brytanii na podstawie dwustronnej umowy z tym krajem.

Jak doprowadzić do wykonania orzeczenia

Szkocja

1 Co oznacza wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych?

W Szkocji czynności prawne, które można podjąć względem dłużników w celu wyegzekwowania spłaty zadłużenia, określa się pojęciem *diligence*. Egzekucję można przeprowadzić wyłącznie na podstawie wydanego zgodnie z prawem tytułu egzekucyjnego, np. orzeczenia sądu lub dokumentu ustanawiającego dług w określonej kwocie bądź – ogólniej rzecz biorąc – postanowienia sądów cywilnych, w tym dotyczących dokonania lub zaniechania określonej czynności.

Egzekucja obejmuje zajęcie wynagrodzenia, zajęcie rzeczy lub środków pieniężnych znajdujących się w posiadaniu osoby trzeciej (*arrestment*), zajęcie rzeczy lub środków pieniężnych, zakaz zbywania składników majątku (*inhibition*) oraz zabezpieczenie spłaty długu majątkiem dłużnika (*adjudication for debt*).

Zabezpieczenie spłaty długu majątkiem dłużnika

Zabezpieczenie spłaty długu majątkiem dłużnika to znany od bardzo dawna środek egzekucyjny stosowany w odniesieniu do majątku dziedzicznego, którego zastosowanie skutkuje ustanowieniem na rzecz wierzyciela dziedzicznego zabezpieczenia sądowego na majątku. Ten rzadko spotykany środek egzekucyjny jest stosowany wyłącznie w postępowaniach przed Court of Session. Po wydaniu postanowienia o zabezpieczeniu spłaty długu majątkiem dłużnika wyciąg z tego postanowienia zostaje zarejestrowany w odpowiednim szkockim rejestrze nieruchomości (rejestrze chronologicznym lub rejestrze nieruchomości). Wierzyciel, na rzecz którego ustanowiono to zabezpieczenie, nabywa wówczas z reguły takie same prawa jak inni wierzyciele dziedziczni, z wyjątkiem prawa do sprzedaży. Dzięki temu wierzyciel może wytoczyć powództwo o usunięcie dłużnika, jeżeli zajmuje on nieruchomość, lub powództwo o zasądzenie na jego rzecz opłat czynszowych pobieranych od najemców, jeżeli nieruchomość jest wynajmowana. Wierzyciel może zwrócić się do sądu o przyznanie mu prawa własności do nieruchomości, dzięki czemu będzie mógł dokonać jej sprzedaży, dopiero po upływie dziesięciu lat.

Zajęcie rzeczy lub środków pieniężnych znajdujących się w posiadaniu osoby trzeciej

Zajęcie rzeczy lub środków pieniężnych znajdujących się w posiadaniu osoby trzeciej to środek egzekucyjny stosowany w odniesieniu do ruchomości należących do dłużnika, które znajdują się w posiadaniu osoby trzeciej. Jego zastosowanie uniemożliwia osobie trzeciej rozporządzanie zajętym majątkiem. Przedmiotem takiego zajęcia mogą być długi, środki przechowywane na rachunku bankowym, udziały/akcje, środki przechowywane w funduszach powierniczych, polisy ubezpieczeniowe oraz ruchomości materialne. W przypadku ruchomości materialnych znajdujących się w posiadaniu dłużnika odpowiednim środkiem egzekucyjnym jest zajęcie zwykle (*attachment*), a nie zajęcie rzeczy lub środków pieniężnych znajdujących się w posiadaniu osoby trzeciej (*arrestment*).

Zajęcie rzeczy

Wierzyciel może zająć ruchomości materialne znajdujące się w posiadaniu dłużnika i sprzedać je na licytacji w celu odzyskania niespłaconych długów. Niektóre kategorie rzeczy nie podlegają jednak zajęciu, np. narzędzia lub książki potrzebne dłużnikowi do wykonywania zawodu lub pojazdy, które można racjonalnie uznać za potrzebne dłużnikowi i których wartość nie przekracza określonej kwoty. Zajęcia nie można również dokonać w celu wejścia w posiadanie rzeczy znajdujących się w domu/mieszkanie dłużnika, chyba że sędzia (*sheriff*) wyda nakaz uprawniający do dokonania nadzwyczajnego zajęcia. Korzystając z tego środka, wierzyciel może zająć środki pieniężne (gotówkę, w tym monety i banknoty w walucie obcej, przekazy pieniężne, instrumenty bankowe itp.) przechowywane w pomieszczeniach należących do dłużnika, przy czym z zajęcia wyłączone są środki pieniężne znajdujące się w domu/mieszkanie dłużnika oraz środki pieniężne, które ma on przy sobie.

Zajęcie wynagrodzenia

Środki egzekucyjne, które można zastosować wobec wynagrodzenia dłużnika, obejmują zajęcie wynagrodzenia (w celu przeprowadzenia egzekucji pojedynczego długu), zajęcie na potrzeby bieżących płatności alimentacyjnych (służące przeprowadzeniu egzekucji świadczeń alimentacyjnych lub płatności okresowych zasądzonych w orzeczeniu o rozwodzie) lub wydanie nakazu dokonania połączonego zajęcia (tj. nakazu sądowego mającego na celu przeprowadzenie jednoczesnej egzekucji dwóch lub większej liczby tego samego rodzaju długów). Dopuszcza się również możliwość wydania nakazu dokonywania potrąceń z kwoty wynagrodzenia zgodnie z przepisami ustawy z 1991 r. o świadczeniach alimentacyjnych na rzecz dzieci (Child Support Act 1991) w odniesieniu do dowolnej osoby zobowiązanej do uiszczania płatności alimentacyjnych na rzecz dziecka wskutek zajęcia na potrzeby płatności alimentacyjnych. Po otrzymaniu postanowienia o zajęciu wynagrodzenia pracodawca jest zobowiązany potrącać kwotę obliczoną zgodnie z tabelami zawartymi w ustawie z wynagrodzenia dłużnika każdego dnia wypłaty i przekazywać tę kwotę wierzycieli do chwili spłaty długu lub do chwili, w której dłużnik przestanie być jego pracownikiem.

Eksmisja lub wykwaterowanie z nieruchomości

Eksmisję można przeprowadzić na podstawie postanowienia w przedmiocie przywrócenia posiadania majątku dziedzicznego, postanowienia dotyczącego wykwaterowania lub postanowienia dotyczącego eksmisji. Wykwaterowanie to pojęcie stosowane w przypadku, gdy wynajmujący dąży do przywrócenia posiadania nieruchomości zajmowanej przez najemcę. Eksmisja to środek stosowany w celu usunięcia osoby zajmującej nieruchomość dziedziczną, która nie posiada do tego tytułu prawnego.

Zakaz zbywania składników majątku

Zakaz zbywania składników majątku to osobisty środek egzekucyjny uniemożliwiający dłużnikowi sprzedaż lub zbywanie w inny sposób jego majątku dziedzicznego lub ustanawianie jakiegokolwiek zabezpieczenia na tym majątku ze szkodą dla wierzyciela, który wystąpił o wydanie takiego zakazu. Zakaz zbywania składników majątku wchodzi w życie po jego wpisaniu do rejestru zakazów zbywania składników majątku i zabezpieczeń spłaty długu majątkiem dłużnika (Register of Inhibitions and Adjudications). Ustanowienie zakazu zbywania składników majątku zapewnia osobie, która wystąpiła o jego wydanie,

pewność, że dłużnik nie będzie mógł swobodnie zbyć swojego majątku dziedzicznego, ale nie przyznaje jej żadnych rzeczywistych uprawnień względem tego majątku. Zakaz zbywania składników majątku to negatywny lub prohibicyjny środek egzekucyjny, który obowiązuje przez okres pięciu lat, przy czym dopuszcza się również możliwość jego wcześniejszego uchylanie, jeżeli wierzyciel wyrazi na to zgodę; następuje to zazwyczaj w chwili spłaty długu.

2 Jakie organy są właściwe w zakresie wykonywania orzeczeń?

Organami właściwymi do wykonywania orzeczeń w Szkocji są urzędnicy sądowi (*sheriff officers*) oraz posłańcy sądowi (*messengers-at-arms*). Wierzyciele powierzają im odpowiedzialność za wykonywanie orzeczeń sądów lub skierowanych przeciwko dłużnikom nakazów wydawanych przez sądy lokalne (*sheriff courts*) lub Court of Session, a także dokumentów ustanawiających dług wpisanych do rejestru publicznego (Books of Council and Session) jako podlegające egzekucji.

3 Jakie warunki muszą być spełnione, aby można było wydać tytuł wykonawczy?

3.1 Postępowanie

Postanowienia lub wyroki sądu wydane przez *sheriff court* w dowolnym okręgu (*sheriffdom*) w Szkocji lub przez Court of Session oraz pisma wydane przez równoważne organy (np. dokument ustanawiający dług wpisany do rejestru jako podlegający egzekucji) posiadają przymiot wykonalności. Odpis wyrok jest z reguły opatrzony klauzulą wykonalności zgodnie z prawem.

Egzekucję, w ramach której przewiduje się zastosowanie środków egzekucyjnych, przeprowadzają zazwyczaj urzędnicy sądowi i posłańcy sądowi. Są to niezależni specjaliści zewnątrzni pobierający wynagrodzenie za świadczone usługi i dysponujący upoważnieniem wydanym przez głównego sędziego (*sheriff principal*) w okręgu, w którym są uprawnieni do dokonywania czynności. Urzędnicy sądowi i posłańcy sądowi są objęci kontrolą i nadzorem ze strony sądu, mimo że sąd nie jest ich bezpośrednim pracodawcą. W ustawie z 1987 r. o dłużnikach w Szkocji [Debtors (Scotland) Act 1987] ustanowiono ustawowe ramy kontroli nad procesem ich naboru i szkolenia oraz ramy monitorowania ich zachowania przy przeprowadzaniu czynności urzędowych, natomiast ustawa z 2002 r. o spłacie zadłużenia i zajęciu w Szkocji [Debt Arrangement and Attachment (Scotland) Act 2002] i ustawa z 2007 r. o upadłości i egzekucji itp. w Szkocji [Bankruptcy and Diligence etc. (Scotland) Act 2007] zawierają bardziej szczegółowe przepisy dotyczące pełnionych przez nich funkcji i ich sposobu postępowania. Ponadto wszyscy urzędnicy sądowi muszą wypełniać powierzone im obowiązki zgodnie z konstytucją i uchwałami (*bye-laws*) Towarzystwa Posłańców Sądowych i Urzędników Sądowych (Society of Messengers-at-Arms and Sheriff Officers).

Skorzystanie z usług prawnika jest konieczne wyłącznie w przypadku niektórych postępowań egzekucyjnych.

Wysokość opłat pobieranych obecnie przez urzędników sądowych i posłańców sądowych z tytułu dokonywania czynności egzekucyjnych została określono w uchwale z 2013 r. dotyczącej wynagrodzenia urzędników sądowych [Act of Sederunt (Fees of Sheriff Officers) 2013] (SSI 2013/345) i uchwale z 2013 r. dotyczącej wynagrodzenia posłańców sądowych [Act of Sederunt (Fees of Messengers-at-Arms) 2013] (SSI 2013/346). Tabele opłat są regularnie aktualizowane.

3.2 Główne warunki

Wydanie orzeczenia na rzecz powoda (osoby występującej z pozwem) uznaje się zazwyczaj za wystarczające do wszczęcia egzekucji. W przypadku większości postępowań egzekucyjnych odzyskanie długu wiąże się jednak również z koniecznością uprzedniego doręczenia dłużnikowi pakietu zawierającego porady i informacje dotyczące zadłużenia. Nakaz zapłaty to formalne pismo doręczane dłużnikowi, w którym wskazuje się kwotę należną wierzycielowi od dłużnika, z uwzględnieniem wszelkich stosownych odsetek i kosztów. W nakazie dłużnikowi wyznacza się termin czternastu dni na uregulowanie płatności (jeżeli przebywa on w Zjednoczonym Królestwie). W przypadku niespłacenia długu we wskazanym terminie wierzyciel może wystąpić o zastosowanie środków egzekucyjnych w celu odzyskania należnych kwot. W pakiecie zawierającym porady i informacje dotyczące zadłużenia zamieszczono wytyczne dla dłużników dotyczące możliwości uzyskania porady finansowej.

W przypadku nakazu dokonania nadzwyczajnego zajęcia wierzyciel powinien zwrócić się do sądu z wnioskiem o wydanie specjalnej zgody na zajęcie rzeczy innych niż rzeczy niezbędne dłużnikowi do normalnego funkcjonowania znajdujących się w domu/mieszkanie dłużnika. Rozpoznając taki wniosek, sędzia bierze pod uwagę szereg kwestii. Obejmują one:

charakter długu (w szczególności to, czy dług dotyczy należności podatkowych lub celnych lub działalności handlowej lub gospodarczej prowadzonej przez dłużnika);

to, czy dłużnik zamieszkuje we wskazanym domu/mieszkanie;

to, czy dłużnik prowadzi działalność handlową lub gospodarczą z tego domu/mieszkania;

to, czy dłużnikowi udzielono porady finansowej;

to, czy upłynął ewentualny przedłużony termin na spłatę zadłużenia wyznaczony w nakazach lub postanowieniach oraz ewentualny układ zawarty między dłużnikiem a wierzycielem dotyczący warunków spłaty zadłużenia.

Sędzia upewnia się w szczególności, że wierzyciel podjął racjonalne starania na rzecz wypracowania układu dotyczącego spłaty zadłużenia, że zastosował już środki w celu przeprowadzenia egzekucji zadłużenia w drodze zajęcia wynagrodzenia i że w danym przypadku zachodzi uzasadnione podejrzenie, że kwota, którą uda się odzyskać, sprzedając rzeczy dłużnika, które nie są mu niezbędne do normalnego funkcjonowania, na licytacji będzie równa co najmniej kwocie łącznych zasadnych szacunkowych kosztów egzekucji powiększonej o 100 funtów szterlingów.

Zajęcie majątku (środków pieniężnych i ruchomości) znajdującego się w posiadaniu osoby trzeciej to kolejny środek, z którego może skorzystać wierzyciel. Środki pieniężne objęte tego rodzaju zajęciem podlegają zwolnieniu z urzędu po upływie okresu czternastu tygodni, o ile na postanowienie o dokonaniu ich zajęcia w takim trybie nie wniesiono zażalenia. Wszelkie zażalenia należy wnosić do sędziego właściwego sądu – podstawy uzasadniające złożenie zażalenia obejmują nadmierną dotkliwość zajęcia, dokonanie zajęcia przez urzędnika sądowego w nieprawidłowy sposób lub fakt, że zajęte środki pieniężne należą do osoby trzeciej (lub stanowią wspólną własność osoby trzeciej i dłużnika). Aby doprowadzić do przekazania zajętego majątku, wierzyciel powinien wytoczyć powództwo o wydanie rzeczy, którą zajęto u osoby trzeciej (*action of furthcoming*) – jeżeli sąd je uwzględni, nakaze osobie, w której posiadaniu znajduje się zajęty majątek, przekazanie zajętych rzeczy wierzycielowi.

Jeżeli chodzi o zabezpieczenie spłaty długu majątkiem dłużnika, w przypadku gdy dług pozostanie niespłacony po upływie dziesięciu lat (termin ustawowy), osoba, na rzecz której ustanowiono zabezpieczenie, może przekształcić przysługujące swoje uprawnienie w prawo własności majątku dłużnika.

Postępowanie w tym zakresie przeprowadza się przed Court of Session po wytoczeniu powództwa określonego jako powództwo o potwierdzenie upływu terminu ustawowego. Dłużnik może zakwestionować zasadność tego powództwa, jeżeli będzie w stanie wykazać, że spłacił dług.

Zakaz zbywania składników majątku wchodzi w życie w dniu wpisania postanowienia o ustanowieniu zakazu zbywania składników majątku i zaświadczenia o przeprowadzeniu egzekucji w drodze ustanowienia zakazu zbywania składników majątku do rejestru zakazów zbywania składników majątku i zabezpieczeń spłaty długu majątkiem dłużnika. Jeżeli jednak do rejestru zakazów zbywania składników majątku i zabezpieczeń spłaty długu majątkiem dłużnika wpisano zawiadomienie o ustanowieniu zakazu zbywania składników majątku, a postanowienie o ustanowieniu tego zakazu i zaświadczenie o przeprowadzeniu egzekucji wpisano do tego rejestru w ciągu kolejnych 21 dni, zakaz zbywania składników majątku wchodzi w życie w dniu wpisania tego zawiadomienia do rejestru.

4 Przedmiot i charakter środków egzekucyjnych

4.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać egzekucji?

Środki egzekucyjne można zastosować w odniesieniu do każdego rodzaju majątku, z wyjątkiem gotówki, którą dłużnik ma przy sobie.

4.2 Jakie skutki mają środki egzekucyjne?

Zabezpieczenie spłaty długu majątkiem dłużnika

Zabezpieczenie spłaty długu majątkiem dłużnika skutkuje ustanowieniem na rzecz wierzyciela dziedzicznego zabezpieczenia sądowego na majątku. Postanowienie o ustanowieniu zabezpieczenia spłaty długu majątkiem dłużnika nie przyznaje osobie, na rzecz której ustanowiono to zabezpieczenie, żadnych bezpośrednich praw do sprzedaży objętych nim składników majątku: przyznaje ono wierzycielowi wyłącznie prawo do pobierania płatności czynszowych, jeżeli nieruchomości dziedziczna jest przedmiotem stosunku najmu, lub prawo do usunięcia dłużnika z tej nieruchomości, jeżeli jest ona przez niego zajmowana.

Zajęcie rzeczy lub środków pieniężnych znajdujących się w posiadaniu osoby trzeciej

Zajęcie rzeczy lub środków pieniężnych znajdujących się w posiadaniu osoby trzeciej skutkuje zamrożeniem środków pieniężnych lub ruchomości należących do dłużnika, które znajdują się w posiadaniu osoby trzeciej. W przypadku dokonania tego rodzaju zajęcia osoba trzecia nie może korzystać z rzeczy lub środków pieniężnych, rozporządzać nimi ani przekazać ich dłużnikowi bez zgody wierzyciela. Przekazanie składników majątku zajętych w tym trybie wierzycielowi wiąże się z koniecznością wszczęcia przez niego powództwa o wydanie rzeczy, którą zajęto u osoby trzeciej. Zajęte środki pieniężne znajdujące się w posiadaniu instytucji finansowej podlegają zwolnieniu z urzędu po upływie 14 tygodni, jeżeli nie wniesiono zażalenia na postanowienie o dokonaniu zajęcia. Jeżeli osoba, w której posiadaniu znajduje się zajęty majątek, pozbędzie się tego majątku, będzie zobowiązana do zwrócenia kwoty odpowiadającej wartości tego majątku wierzycielowi dokonującemu zajęcia. Teoretycznie taka osoba dopuści się również obrazy sądu z uwagi na naruszenie warunków zajęcia. Na osobach, w których posiadaniu znajduje się zajęty majątek, spoczywa zobowiązanie prawne do poinformowania wierzyciela dokonującego zajęcia o istnieniu zajętych składników majątku lub o wielkości tego majątku. Niewywiązanie się z tego zobowiązania może doprowadzić do wydania przez sędziego postanowienia nakazującego osobie, w której posiadaniu znajduje się zajęty majątek, uiszczenie określonej sumy pieniężnej na rzecz wierzyciela dokonującego zajęcia.

Zajęcie wynagrodzenia lub nakaz dotyczący bieżących płatności alimentacyjnych

Jeżeli pracodawcy doręczono postanowienie o zajęciu wynagrodzenia lub nakaz dotyczący bieżących płatności alimentacyjnych, ma on obowiązek potrącić obliczoną kwotę z wynagrodzenia dłużnika i przekazać ją wierzycielowi. Jeżeli pracodawca nie spełni warunków ustanowionych w tych pismach, będzie zobowiązany do zapłacenia wierzycielowi kwoty, którą powinien był mu przekazać.

Eksmisja lub wykwaterowanie z nieruchomości

Postanowienie o eksmisji lub wykwaterowaniu z nieruchomości nakłada na osobę, przeciwko której je wydano, obowiązek opuszczenia nieruchomości wskazanej w wyciągu z tego postanowienia. Jeżeli osoba, przeciwko której wydano postanowienie o eksmisji lub wykwaterowaniu z nieruchomości, odmówi dobrowolnego zastosowania się do treści tego postanowienia i opuszczenia nieruchomości we wskazanym terminie, urzędnicy sądowi mogą zmusić ją do opuszczenia nieruchomości i zabezpieczyć nieruchomość, w stosownych przypadkach przy wsparciu funkcjonariuszy policji. Osobie zobowiązanej do opuszczenia nieruchomości należy doręczyć „nakaz opuszczenia nieruchomości dziedzicznej”, przy czym wykwaterowania lub eksmisji będzie można dokonać dopiero po upływie terminu wskazanego w tym nakazie, chyba że sędzia zniesie ten wymóg.

Zakaz zbywania składników majątku

Wpisanie zakazu zbywania składników majątku do rejestru zakazów zbywania składników majątku i zabezpieczeń spłaty długu majątkiem dłużnika uniemożliwia dłużnikowi sprzedaż lub zbywanie w inny sposób jego majątku dziedzicznego lub ustanawianie jakiegokolwiek zabezpieczenia na tym majątku ze szkodą dla wierzyciela, który wystąpił o wydanie takiego zakazu. Wszelkie rozrządzenie zabezpieczonym majątkiem, ustanowienie na nim standardowego zabezpieczenia lub podjęcie wobec niego innego działania przez dłużnika z naruszeniem zakazu zbywania składników majątku może zostać unieważnione na wniosek wierzyciela, który wystąpił o wydanie tego zakazu.

Postanowienie *ad factum praestandum* to postanowienie zobowiązujące dłużnika do podjęcia określonej czynności innej niż uiszczenie kwoty pieniężnej – dłużnik ma obowiązek zastosować się do treści tego postanowienia. W postanowieniu należy wyraźnie wskazać, czego oczekuje się od dłużnika, a przy występowaniu o jego wydanie do sądu zaleca się uwzględnienie alternatywnego roszczenia o odszkodowanie na wypadek, gdyby dłużnik nie wywiązał się z obowiązku podjęcia czynności wskazanej w postanowieniu. Niezastosowanie się przez dłużnika do treści postanowienia nie może skutkować pozbawieniem go wolności, chyba że osoba, która wystąpiła o wydanie postanowienia („powód”), zwróci się ze stosownym wnioskiem do sądu, który wydał postanowienie. W takim przypadku do powoda należy wykazanie przed sądem, że dłużnik umyślnie odmawia zastosowania się do postanowienia. Jeżeli sąd uzna, że powodowi udało się to wykazać, może wydać nakaz pozbawienia pozwanego wolności na okres nieprzekraczający 6 miesięcy. Nałożenie na dłużnika kary pozbawienia wolności nie skutkuje wygaśnięciem zobowiązania spoczywającego na nim na mocy postanowienia.

Zajęcie środków pieniężnych

Korzystając z tego środka, wierzyciel może zająć środki pieniężne (gotówkę, w tym monety i banknoty w walucie obcej, przekazy pieniężne, instrumenty bankowe itp.) przechowywane w pomieszczeniach należących do dłużnika i doprowadzić do ich wydania, przy czym z zajęcia wyłączone są środki pieniężne znajdujące się w domu/mieszkanie dłużnika oraz środki pieniężne, które ma on przy sobie.

4.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Zabezpieczenie spłaty długu majątkiem dłużnika

Po wydaniu postanowienia wyciąg z postanowienia wpisuje się do odpowiedniego szkockiego rejestru nieruchomości. Po dokonaniu takiego wpisu postanowienie uznaje się za ważne, przy czym wierzyciel może zwrócić się do sądu o przyznanie mu prawa własności do nieruchomości, dzięki czemu będzie mógł dokonać jej sprzedaży, dopiero po upływie 10 lat.

Zajęcie rzeczy lub środków pieniężnych znajdujących się w posiadaniu osoby trzeciej

Zajęcie dokonywane w toku postępowania egzekucyjnego może być skuteczne bądź nie. Na przykład bankowi można doręczyć postanowienie o zajęciu rzeczy lub środków pieniężnych znajdujących się w posiadaniu osoby trzeciej, ale jeżeli dłużnik nie posiada rachunku w tym banku lub jeżeli ilość środków na jego rachunkach jest niewystarczająca, dokonanie zajęcia nie doprowadzi do odzyskania jakichkolwiek środków pieniężnych.

Zajęcie rzeczy

Zajęcie zachowuje ważność wyłącznie do dnia przypadającego sześć miesięcy po dniu zajęcia rzeczy albo do dnia przypadającego 20 dni po dniu usunięcia zajętej rzeczy z miejsca, w której dokonano jej zajęcia, w zależności od tego, która z tych dat przypada wcześniej. W nakazie dokonania nadzwyczajnego zajęcia wyznacza się termin, w którym należy dokonać zajęcia.

Zajęcie wynagrodzenia lub nakaz dotyczący bieżących płatności alimentacyjnych

Doręczenie postanowienia o zajęciu wynagrodzenia lub nakazu dotyczącego bieżących płatności alimentacyjnych może być skuteczne albo nie. Jeżeli dłużnik nie jest pracownikiem osoby, której doręczono postanowienie o zajęciu wynagrodzenia, doręczenie to uznaje się za nieskuteczne. Jeżeli dłużnik jest pracownikiem tej osoby, zajęcie wynagrodzenia pozostaje w mocy do chwili spłacenia długu lub do chwili, w której dłużnik przestanie być pracownikiem osoby, której doręczono postanowienie.

Eksmisja lub wykwaterowanie z nieruchomości

Egzekucję przy wykorzystaniu środka egzekucyjnego zatwierdzonego na podstawie postanowienia w przedmiocie wykwaterowania lub eksmisji należy przeprowadzić bez zbędnej zwłoki. W prawie szkockim nie ustanowiono definicji pojęcia „bez zbędnej zwłoki”. Wykładnia tego pojęcia jest uzależniona od konkretnych okoliczności danej sprawy.

Zakaz zbywania składników majątku

Termin przedawnienia zakazu zbywania składników majątku wynosi 5 lat. Osoba, która wystąpiła o wydanie zakazu zbywania składników majątku, może wystąpić do sądu z wnioskiem o przedłużenie tego terminu. W postanowieniu *ad factum praestandum* należy wyraźnie wskazać czynności, które dłużnik ma obowiązek podjąć, i w jakim terminie ma tego dokonać.

Zajęcie środków pieniężnych

Zajęcie środków pieniężnych będzie skuteczne albo nie. Na przykład jeżeli urzędnik sądowy nie znajdzie żadnych środków pieniężnych w pomieszczeniach należących do dłużnika, zajęcie środków pieniężnych zostanie uznane za nieskuteczne. W przypadku skutecznego dokonania zajęcia środków pieniężnych urzędnik działający z polecenia sądu (urzędnik sądowy lub posłaniec sądowy) musi przedstawić sędziemu sprawozdanie z podjętych czynności przed upływem terminu 14 dni od dnia dokonania zajęcia środków pieniężnych. Urzędnik działający z polecenia sądu przekazuje dłużnikowi i wierzycielowi odpis sporządzonego sprawozdania. Jeżeli sędzia odmówi przyjęcia sprawozdania, zajęcie zostanie uchylone.

5 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

Pracodawca lub dłużnik mogą zwrócić się do sędziego o wydanie postanowienia stwierdzającego nieważność nakazu dotyczącego bieżących płatności alimentacyjnych lub postanowienia stwierdzającego wygaśnięcie obowiązku uiszczenia tych świadczeń. Sędzia może ponadto wydać postanowienie uchylające ten nakaz, jeżeli dłużnik będzie w stanie wykazać, że prawdopodobieństwo ponownego zalegania przez niego z płatnościami jest niewielkie. Dłużnik, osoba, w której posiadaniu znajduje się zajęty majątek, lub osoba trzecia mogą zwrócić się do sędziego o wydanie postanowienia uchylającego lub ograniczającego dokonane zajęcie, wnosząc zażalenie na postanowienie o zajęciu. Wspomniane zażalenie należy wnieść w terminie 4 tygodni od dnia dokonania zajęcia.

Stronom przysługuje możliwość wniesienia zażalenia na każde postanowienie sędziego dotyczące zajęcia lub nadzwyczajnego zajęcia. Dopuszcza się również możliwość wniesienia apelacji dotyczącej kwestii prawnych do głównego sędziego, ale wyłącznie za zgodą sędziego. Orzeczenie głównego sędziego w przedmiocie takiej apelacji uznaje się za prawomocne.

Przesłanki uzasadniające zniesienie lub uchylenie zakazu zbywania składników majątku obejmują sytuację, w której nakaz ten wydano z naruszeniem przepisów procesowych, oraz sytuację, w której doszło do zmniejszenia kwoty wskazanej w nakazie zapłaty.

Po dokonaniu wykwaterowania lub eksmisji na postanowienie zatwierdzające zastosowanie tych środków nie przysługuje zażalenie.

6 Czy istnieją ograniczenia dotyczące wykonywania orzeczeń, w szczególności odnoszące się do ochrony dłużnika lub terminów?

Objęcie dłużnika mechanizmem spłaty zadłużenia

Jeżeli dłużnik zostanie objęty sekwestrem, zawrze układ z wierzycielami w upadłości konsumenckiej wykonywany za pośrednictwem nadzorca układu lub zabezpieczony układ z wierzycielami w upadłości konsumenckiej wykonywany za pośrednictwem nadzorca układu lub przystąpi do programu spłaty zadłużenia w ramach planu spłaty zadłużenia, wierzyciele nie mogą wystąpić o zastosowanie wobec niego jakichkolwiek dalszych środków egzekucyjnych, o ile spełniono określone warunki. W takiej sytuacji wierzyciel może zasadniczo wytoczyć powództwo w przedmiocie należnych kwot przeciwko syndykowi lub zgłosić dług w ramach dowolnego programu spłaty zadłużenia.

Zawieszenie prawa do wystąpienia o zastosowanie środków egzekucyjnych

Możliwość zawieszenia prawa do wystąpienia o zastosowanie środków egzekucyjnych ma zostać wprowadzona w odniesieniu do wszystkich ustawowych mechanizmów spłaty zadłużenia wskutek zmian w ustawie z 1985 r. o upadłości w Szkocji [Bankruptcy (Scotland) Act 1985], które weszły w życie w dniu 1 kwietnia 2015 r. na mocy ustawy z 2014 r. o upadłości i poradnictwie w zakresie zadłużenia w Szkocji [Bankruptcy and Debt Advice (Scotland) Act 2014]. Oznacza to, że w sytuacji, gdy osoba zgłosi zamiar skorzystania z ustawowego mechanizmu spłaty zadłużenia, zostanie objęta sześciotygodniowym okresem ochrony przed wszelkimi środkami egzekucyjnymi kierowanymi przeciwko niej przez jej wierzycieli. Okres ten odpowiada sześciotygodniowemu okresowi ochronnemu obowiązującemu obecnie zgodnie z ustawą z 2007 r. o upadłości i egzekucji w Szkocji, w której wprowadzono możliwość zawieszenia prawa do wystąpienia o zastosowanie środków egzekucyjnych wobec dłużnika, który zamierza wystąpić o objęcie go programem spłaty zadłużenia lub który wystąpił już o objęcie go takim programem, lub okresowi sześciu tygodni od dnia, w którym dłużnik poinformował podmiot zarządzający planem spłaty zadłużenia o zamiarze wystąpienia z wnioskiem o objęcie go programem spłaty zadłużenia. Wspomniane okresy sześciu tygodni, w których zawieszają się prawo do wystąpienia o zastosowanie środków egzekucyjnych, mogą jednak zostać w pewnych okolicznościach skrócone lub wydłużone. [Zgodnie z przepisami ustawy z 2020 r. o koronawirusie w Szkocji (Coronavirus (Scotland) Act 2020) okres ochronny, w którym zawieszają się prawo do wystąpienia o zastosowanie środków egzekucyjnych, został przedłużony do 6 miesięcy – zmiana ta obowiązuje do dnia 30 września 2020 r., przy czym termin jej obowiązywania może zostać przedłużony na mocy rozporządzenia].

Termin dokonania płatności

Wydając orzeczenie zobowiązujące dłużnika do uiszczenia określonego rodzaju długów, sąd może wydać postanowienie w przedmiocie terminu dokonania płatności, w którym zapewni dłużnikowi możliwości spłaty należnej kwoty w ratach. Sąd może wydać takie postanowienie również po wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Dopóki postanowienie lub nakaz w przedmiocie terminu dokonania płatności pozostaje w mocy, dłużnikowi nie można doręczyć nakazu zapłaty ani zastosować przeciwko niemu żadnych środków egzekucyjnych służących dokonaniu egzekucji długu.

Terminy przedawnienia roszczeń o dokonanie egzekucji zobowiązania

Zobowiązanie wygasa, jeżeli od dnia, w którym stało się wymagalne, minęło dwadzieścia lat, na przestrzeni których nie wystąpiono z roszczeniem o dokonanie jego egzekucji ani nie uznano go w odpowiedni sposób. W związku z powyższym jeżeli w odniesieniu do orzeczenia sądu lub dokumentu ustanawiającego dług nie podjęto żadnych czynności egzekucyjnych przez okres 20 lat, a dłużnik ani żadna osoba występująca w jego imieniu nie potwierdził jednoznacznie istnienia tego zobowiązania na piśmie, ulega ono przedawnieniu. Jeżeli jednak wierzyciel wystąpi o zastosowanie środków egzekucyjnych w celu wykonania orzeczenia lub dokumentu ustanawiającego dług, a dłużnik jednoznacznie potwierdzi wierzycielowi fakt istnienia długu, wierzyciel będzie mógł dochodzić pełnego zaspokojenia swojego roszczenia wobec dłużnika przez okres kolejnych 20 lat.

Powiązane strony

[Accountant in Bankruptcy](#) (rządowa agencja ds. upadłości)

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

This webpage is part of an EU quality network

Ostatnia aktualizacja: 19/10/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.